

Nagy emberek, kis történet

2013. február 21.

Díjszezon-kompatibilisnek tartották, a Hitchcockról készült újdonsült mozi mégis csendesen meghúzódott törtető nagytestvére, a Lincoln árnyékában. A mellőzöttség legfőbb oka talán az lehet, hogy Gervasi filmje – habár felettébb szórakoztató – észrevétlenül simul bele az anekdotikus életrajzi históriák manapság divatos trendjébe.

Nagyjából A király beszéde sikerétől datálható ez az egyre népszerűbb tendencia: válasszunk ki egy híres, közkedve vagy csupán valamilyen szempontból érdekes történelmi személyiséget, keressük meg életének egyik izgalmas szeletét, dúsítsuk azt fel némi nosztalgikus humorral és meleg derűvel, majd az így kapott eredményt játszassuk el ismert színészekkel. Viszonylag jól működő stratégiáról beszélünk, hiszen azóta szinte szériában érkeznek a hasonló tapintású produkciók (Vaslady, Egy hét Marylinnel, A király látogatása stb.), most pedig egyenesen a filmtörténet egyik legnagyobb alakja, Alfred Hitchcock esett a divathullám "áldozatául". A rendezés terén még újoncnak számító Sacha Gervasi (Stephen Rebello Alfred Hitchcock and the Making of Psycho című könyvét is alapul véve) a Mester talán legnagyobb hatású művének jegyzőkönyv-pontosságú keletkezéstörténete helyett inkább egy laza szerkezetű és vidám "rajongói mozit" készített. Könnyű csemege ez a filmtörténeti utalások szerelmeseinek, aki viszont monumentális vagy következetesen tényszerű portrét vár, az csakódní fog.

A koncepció nehezen vitatható fegyverténye, hogy eleve csekély ambíciókat dédelget; ez elsősorban azt jelenti, hogy az alkotók nem akarják mindenáron a nézőre erőltetni az alkotás küzdelmének súlyos drámáját, ehelyett inkább epizódikusan építkeznek, párhuzamosan érintve Hitchcocknak (Anthony Hopkins) a stúdióval folytatott, szinte már kétségre menő vitáit, a Mester fantazmagóriák formájában érkező kétségeit és azt a féltékenységi konfliktust, mely Alma (Helen Mirren) és egy tehetségtelen, ám meggyerő módorú forgatókönyvíró (Danny Huston) egyre bensőségebb kapcsolata miatt robban ki. Szembetűnik, hogy nincs egy jól meghatározott cél, amit a főhősnek el kellene érnie, ennek hiányában pedig kisebb-nagyobb kihívásokkal bibelődik. Szimpatikus ez az anyagkezelés azért, mert e habkönnyű história tényleg nem akar többnek látszani önmagánál: a történetpszálak kis fordulatszámon pörögnek ugyan, meglepetés pedig a témából kifolyólag egyébként sem érhető a nagyjérdeműt, de a finom ecsetkezelés, a mívesen túlrajzolt, már-már paródiába illő karakterek bája és az ügyesen elhelyezett utalások (szinte alig akad olyan jelenet, ami a maga módján ne volna referenciális) szerencsére fel-felűdítik a szűzést.

Sokat lehetne vitázni arról, mennyiben tekinthető hiányosságnak, hogy az alkotók nem akkurátus módon rekonstruálták a történetben elbeszélte eseményeket, azt viszont fontos szem előtt tartani, hogy kezdettől fogva nem állt szándékukban dokumentumértékű munkát teremteni. Sőt, néhol egyenesen az ellenkező végtelme esnek: gondolkunk csak Hitchcock és Ed Gein "szellemének" (ő ihlette Norman Bates alakját) erőltetett és anyagidegen párbeszédeire. Igazi adóssággként inkább talán azt lehetne a készítőök számlájára írni, hogy produkciójuk vizuális stílusa igencsak gyér: nosztalgia ide vagy oda, a hatvanas évek hajnalának jellegzetes tárgyi szféráját megidéző díszletek és a kompozíciók ijestően fantáziátlank és közhelyeszerűek.

Szerencsére a színészek nem okoznak csalódást. Anthony Hopkins nagyjából A leggyorsabb Indian óta nem kapott képességeihez méltó szerepet (a sors fintora, hogy az is egy életrajzi produkció volt). Ezúttal megtört az átok: kétségkívül van abban valami felemelő, ha az ember egyszerre két zseni jelenlétét élvezheti a vásznon, s esetünkben éppen ez a helyzet. Hopkins – hasonlóképpen a méltatlanul alábecsült Nixon-életrajzhoz – ezúttal sem a megformált személyiség gesztusainak szolgai másolására törekedett, hanem inkább a maga képére szabta azokat, Hitchcock-interpretációja éppen ezért egyedülálló és lenyűgöző. Méltó partnere a feleségét, Almát alakító Helen Mirren (sőt, sokszor előfordul, hogy ő uralja a vásznat), és az olyan, egyébként nem túlzottan tehetséges sztárok, mint Scarlett Johansson vagy Jessica Biel, ezúttal jól teljesítnek nyúl farknyi szerepeikben, bár nem is volt túl nehéz dolguk, hiszen hozzájuk hasonló kaliberű színésznők (Janet Leigh és Vera Miles) bőrébe kellett bújniuk.

Egy merészebb koncepció és egy rutinosabb rendező minden bizonnyal egészen más mederbe terelte volna a produkciót, ám ne legyünk telhetetlenek: a Hitchcock megtekintése után egy jó ideig még biztosan ámulatba ejt bennünket a borzongatás nagymesterének dörszölt szakértelme, és akadt már sok-sok életrajzi film, ami ennél kevesebbet tudott csak felmutatni.

Kovács Patrik

Kapcsolódó tartalmak

- [Hitchcock](#)

Filmek 2012-es filmek 2011-es filmek 2010-es filmek Filmpremierek A Pingvinkirály A vadászat Cycle Gyilkos Joe Ne zavarjanak! Személyiségtolvaj Tabu Zero Dark Thirty - A Bin Läden hajsza Premier előtti filmek Megtalált emlékek Post Tenebras Lux - Felhők felett Violeta - Köszönet az életnek	Filmes díjak Oscar-díj Golden Globe-díj Cannes-i fesztivál BAFTA-díj Velencei Nemzetközi Filmfesztivál Berliini Nemzetközi Filmfesztivál Európai Filmdíj Kiemelt mozik Cinema City Allee Cinema City Aréna Palace Mammút Corvin ART mozik Színház Budapesti színházak Vidéki színházak Napi színházműsor	Részletek az előadásokból Bazsó és Borka A kappan, a csirke és a marabu... A kappan, a csirke és a marabu... Odaadó hivatetek, Surik Párnakönyv Ma született Jennifer Love Hewitt (1979) Bob Rafelson (1933) Alan Rickman (1946) Rák Kati (1959) Szerednyey Béla (1958) Gáti Oszkár (1949) Sam Peckinpah (1925) Brendan Sexton (1980) Max von Thun (1977) Kelsey Grammer (1955)	Zene Mai koncertek Kiemelt helyszínek A38 Papp László Budapest Sportaréna Corvintető Budapest Jazz Club Zenei műfajok Komolyzene Könnyűzene Világ-, népzene Fesztivál Film fesztivál Gasztronómiai fesztivál Gyerekprogram Hagyományörző fesztivál Ingyenes fesztiválok Mindenmás fesztivál	Színházi fesztivál Vásár Zenei fesztivál Összművészeti fesztivál Gyerekeprogramok Budapesti gyerekeprogramok Előadások Kiállítás gyerekeknek Gyerekefilmek Gyerekefesztiválok Múzeumok Szépművészeti Múzeum Ludwig Múzeum Múcsamok Petőfi Irodalmi Múzeum Iparművészeti Múzeum Néprajzi Múzeum Magyar Nemzeti Múzeum	Móra Ferenc Múzeum MODEM Hamarosan nyíló kiállítások Pigment XS Tárgyas ragozás - szubjektív etnográfia Pipás Pista - egy gyilkos nő az átokházi tanyavilágból Hamarosan záró kiállítások Tetők-Falak-Homlokzatok+ Épületenergetikai Szakkiállításra El Kazovszkij emlékkiállítás Jagicza Patrícia: Arctalanul Jegyvásárlás Helyszín kereső Cím kereső Közreműködő kereső Időpont kereső Játék Könyv Szövegező
---	--	--	---	---	--